

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

การประเมินโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอหลังสวน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดชุมพร
โดยใช้รูปแบบเคิร์กแพทริค

Evaluation the Project to the Learning Process Based on the Philosophy of Sufficiency Economy of
Langsuan District Learning Encouragement Center, Chumphon Provincial Office of
Learning Encouragement by Using the Kirkpatrick Model

อรัทัย ทองพงษ์ (Orathai Tongpong)¹ นันทพงศ์ หมิแหะหมัน (Nantapong Milaehman)²

สิริสวัสดิ์ ทองก้านเหลือง (Sirisawat Thongkanluang)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอหลังสวน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดชุมพร โดยใช้รูปแบบเคิร์กแพทริค ในด้าน 1) การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง 2) การประเมินการเรียนรู้ 3) การประเมินพฤติกรรม และ 4) การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงประเมินตามรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริค กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 55 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามปฏิกิริยาตอบสนอง เจตคติ ผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร แบบทดสอบ แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรม แบบประเมินพฤติกรรม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า โครงการมีผลการประเมินในภาพรวมผ่านเกณฑ์ การประเมินทุกประเด็น ดังนี้ 1) ด้านปฏิกิริยาตอบสนอง อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านการเรียนรู้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ทักษะ ผ่านเกณฑ์ และมีเจตคติ อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ด้านพฤติกรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) ด้านผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร มีความเป็นประโยชน์และมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ การประเมินโครงการ รูปแบบเคิร์กแพทริค ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดกระบวนการเรียนรู้

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี jundy2523@gmail.com

² อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี milaehman2562@gmail.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ สาขาวัดผลและประเมินผล มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี sirisawas.tho@sru.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

Abstract

The purpose of this research were evaluation the project to the learning process Based on the philosophy of Sufficiency Economy of Langsuan District Learning Encouragement Center, Chumphon Provincial Office of Learning Encouragement by using the Kirkpatrick Model In the aspect: 1) Assessment of response; 2) assessment of learning; 3) behavior assessment; and 4) assessing the results for the organization using an evaluative research model based on Kirkpatrick Model. The target group includes 55 people by choosing specifically. The tools used to collect data include were a reaction questionnaire, attitude, results for the organization, test, activity evaluation form, behavioral assessment and interview. Analyze data statistics used were percentage, mean, Standard Deviation and content analysis. The results of the research revealed that the project has overall evaluation results that passed all evaluation criteria in every issue as follows: 1) in terms of response, it is at the highest level; 2) In terms of learning, the trainees have knowledge and skills that meet the criteria, and their attitudes are at the highest level; 3) in terms of behavior there is the highest level of practice; and 4) in terms of the results for the organization they were most beneficial and satisfactory.

Keywords: Project evaluation, Kirkpatrick Model, Sufficiency Economy Philosophy, Learning process

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14 The 14th STOU National Research Conference

บทนำ

การพัฒนาประเทศไปสู่สังคมที่ทันยุคทันสมัยย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสังคมไทยอย่างมากในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่างเป็นปัจจัยที่เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ผลกระทบที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะด้านบวกหรือด้านลบย่อมส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทย ภาครัฐจึงต้องดำเนินการป้องกัน ช่วยเหลือให้ประชาชนชาวไทยดำรงชีวิตรอดอยู่ในสภาวะการณ์ที่เศรษฐกิจถดถอย และมีความขัดแย้งทางการเมือง โดยภาครัฐควรส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนได้ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข มีความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุขในการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบัน “เศรษฐกิจพอเพียง” จึงเป็นตัวช่วยในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ พื้นฟูเศรษฐกิจ และพัฒนาคนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ประชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ซึ่งชี้แนะทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปทางสายกลาง โดยการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ได้เป็นอย่างดี

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ได้กำหนดทิศทางในการให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติ ได้อาศัยหลักการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสืบสาน รักษา ต่อยอดการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างมีเหตุผล ความพอประมาณ ภูมิคุ้มกัน บนฐานของความรู้ คุณธรรม และความเพียร โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสถานการณ์และเงื่อนไขระดับประเทศและระดับโลก เสริมสร้างความสมดุลในมิติต่าง ๆ ทั้งความสมดุลระหว่างการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศกับความสามารถในการพึ่งตนเองได้อย่างมั่นคง ความสมดุลของการกระจายโอกาสเพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มคนและพื้นที่ และความสมดุลทางธรรมชาติ รวมถึงการเสริมสร้างบทบาทของทุกภาคส่วนในการร่วมขับเคลื่อน โดยสนับสนุนการประสานกำลังของ “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน) ซึ่งครอบคลุมถึงชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศาสนสถาน สถาบันทางศาสนา บุคลากรและองค์กรทางการศึกษา อาสาสมัคร จิตอาสา และภาคีเพื่อการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของชุมชน และหน่วยงานในระดับพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนเข้มแข็ง และสนับสนุนให้ชุมชนเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศไว้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565 : ปฐมบท)

กระทรวงศึกษาธิการมีความตระหนักในภารกิจที่สำคัญดังกล่าวควบคู่ไปกับการพัฒนาคน ได้จัดทำยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ผู้บริหารองค์กร ครู ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน นักศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำหลักคิดหลักปฏิบัติมาบูรณาการในการบริหารจัดการเรียนการสอนตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกันรับผิดชอบในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่วิถีชีวิตของประชาชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนเพื่อให้สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ตามแนวพระราชดำริสและนโยบายรัฐบาล โดยมุ่งพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้สามารถจัดการกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีการพัฒนา “สถานศึกษาพอเพียง” ให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (โกลดา แถวโพธิ์, 2563 : 3)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีนโยบายให้สถานศึกษาสังกัดดำเนินงานตามภารกิจต่อเนื่อง ด้านการจัดการศึกษาและการเรียนรู้การศึกษาต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผ่านกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับประชาชนเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน สามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ตามทิศทางการพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2565 : 7)

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอหลังสวน ดำเนินการจัดโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อตอบสนองต่อนโยบายที่กำหนด และตามภารกิจงานต่อเนื่อง มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคน พัฒนางานที่ยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่อำเภอหลังสวน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ พัฒนาความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการปฏิบัติสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นหาเน้นในเรื่องของความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ และให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติ 4 กิจกรรม ประกอบด้วย การทำดินจากใบไม้ การทำกระดาษแบบผสมผสาน การปลูกพืชสมุนไพร และการปลูกพืชแบบบังคับราก โดยมีวิทยากรผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงด้านเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้แบบต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบหลักสูตร (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2561 : 1 - 2)

การดำเนินโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอหลังสวน (กศน.อำเภอหลังสวน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ผ่านมา จากรายงานสรุปผลโครงการ พบว่า ข้อมูลยังไม่สามารถใช้เป็นสารสนเทศในการปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมได้ และผลการประเมินผลยังไม่ตรงหรือไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ รวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลยังไม่ครอบคลุมกิจกรรมหรือวัตถุประสงค์ของโครงการ อีกทั้งยังขาดการติดตามผู้จบหลักสูตรเพื่อให้ทราบผลหลังจากการเข้าร่วมโครงการเกิดประโยชน์หรือได้นำไปในชีวิตจริงอย่างไร และยังขาดการสะท้อนกลับที่จะช่วยในการพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การประเมินโครงการในครั้งนี้ จะทำให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่าควรจะเป็นไปทิศทางใด มีปัญหาอุปสรรคใดบ้างที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข นำมาพิจารณาหาแนวทางร่วมกัน เพื่อวางแผนการจัดโครงการให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป และยังเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม และบริบทของสถานศึกษา (ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหลังสวน, 2565 : 125)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะประเมินโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอหลังสวน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดชุมพร โดยเลือกใช้รูปแบบเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick) เนื่องจากมีความเหมาะสมกับลักษณะของหลักสูตรฝึกอบรมที่มีการประเมินครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ พฤติกรรม และผลลัพธ์ที่เกิดต้ององค์กร ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงผลการประเมินโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านปฏิกิริยาตอบสนอง ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์ที่เกิดต้ององค์กร อันเป็นประโยชน์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล รวมถึงใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจเพื่อการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอหลังสวน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดชุมพรต่อไป

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

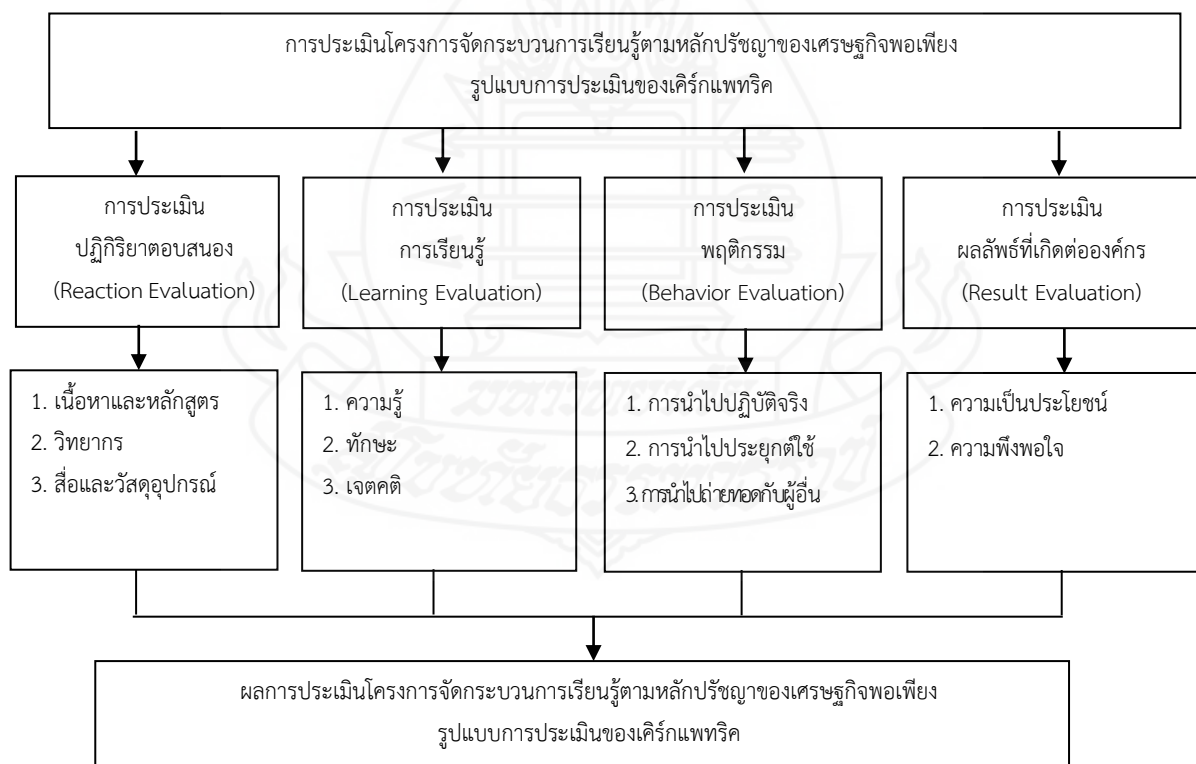
วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอหลังสวน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดชุมพร โดยใช้รูปแบบเคิร์กแพทริกในประเด็นต่อไปนี้

1. การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation)
2. การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation)
3. การประเมินพฤติกรรม (Behavior Evaluation)
4. การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (Result Evaluation)

กรอบแนวคิด

การประเมินโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการประเมินโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอหลังสวน โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick, 1998) และกำหนดกรอบแนวคิดการประเมิน ปรากฏตามภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงประเมิน ใช้รูปแบบครีกรแพทริก โดยดำเนินการประเมิน 4 ขั้นตอน 1) การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) 2) การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) 3) การประเมินพฤติกรรม (Behavior Evaluation) และ 4) การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Result Evaluation) มีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้เข้าร่วมและมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอหลังสวน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดชุมพร มีจำนวน 55 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 40 คน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ จำนวน 5 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 8 คนและวิทยากร จำนวน 2 คน โดยแบ่งกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยตามระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ เป็นการประเมินปฏิกิริยาตอบสนองและการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 40 คน

ระยะที่ 2 การประเมินหลังเสร็จสิ้นโครงการ 6 เดือน เป็นการประเมินพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 40 คน และผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร โดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ ได้แก่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 40 คน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ จำนวน 5 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 8 คน และวิทยากร จำนวน 2 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินระหว่างดำเนินโครงการ ได้แก่

2.1 แบบสอบถาม เป็นการประเมินปฏิกิริยาตอบสนองของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการฝึกอบรม และแบบสอบถามเจตคติสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้านเจตคติ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Likert Scale และมีข้อคำถามปลายเปิด ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน นำไปทดลองใช้ (Tryout) กับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอพะโต๊ะที่จัดโครงการเช่นเดียวกัน และมีบริบทใกล้เคียงกัน ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) ผลปรากฏว่า แบบสอบถามปฏิกิริยาตอบสนอง มีค่าความเชื่อมั่น 0.78 และแบบสอบถามเจตคติ มีค่าความเชื่อมั่น 0.83

2.2 แบบทดสอบ เป็นการประเมินการเรียนรู้ เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ชุด 20 ข้อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน นำไปทดลองใช้ (Tryout) กับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอพะโต๊ะที่จัดโครงการเช่นเดียวกันและมีบริบทใกล้เคียงกัน โดยการหาค่าความยากง่าย (P : Difficulty) ค่าอำนาจจำแนก (r : Discrimination) และค่าความเชื่อมั่นตามวิธี Kuder-Richardson - 20 ผลปรากฏว่า มีค่าความยากง่าย 0.53 - 0.63 ค่าอำนาจจำแนก 0.40 - 0.67 และค่าความเชื่อมั่น 0.88

2.3 แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรม เป็นการประเมินการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติกิจกรรมสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีลักษณะเป็นแบบบันทึกให้คะแนน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน นำไปทดลองใช้ (Tryout) กับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอพะโต๊ะที่จัดโครงการเช่นเดียวกันและมีบริบทใกล้เคียงกัน โดยใช้การหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (Inter - rater reliability) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างผลการสังเกตของผู้สังเกตตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ผลปรากฏว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

ระยะที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลังเสร็จสิ้นโครงการ ได้แก่

2.4 แบบประเมินพฤติกรรม เป็นการประเมินพฤติกรรมสำหรับผู้ฝึกอบรมเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Likert Scale และมีข้อความปลายเปิด ตรวจสอบคุณภาพเช่นเดียวกับ ข้อ 2.1 ผลปรากฏว่า มีค่าความเชื่อมั่น 0.88

2.5 แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้และการถ่ายทอดกับผู้อื่น ตรวจสอบคุณภาพ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน นำไปทดลองใช้ (Tryout) กับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอพะโต๊ะที่จัดโครงการเช่นเดียวกันและมีบริบทใกล้เคียงกัน โดยการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลหาความน่าเชื่อถือ (Credibility) ผลการทดลองใช้ ได้คำตอบเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งยืนยันได้ว่าแบบสัมภาษณ์มีความน่าเชื่อถือ

2.6 แบบสอบถาม เป็นการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษา และวิทยากร มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Likert Scale และมีข้อความปลายเปิด ตรวจสอบคุณภาพเช่นเดียวกับ ข้อ 2.1 ผลปรากฏว่า แบบสอบถามด้านผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีค่าความเชื่อมั่น 0.85 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ มีค่าความเชื่อมั่น 0.92 คณะกรรมการสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น 0.88 และวิทยากร มีค่าความเชื่อมั่น 0.93

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เก็บข้อมูลในระยะที่ 1 ระหว่างดำเนินโครงการ จากการตอบแบบสอบถามของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านปฏิกิริยาตอบสนองที่มีต่อการอบรม และด้านการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ การทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรม การประเมินทักษะการปฏิบัติกิจกรรมเข้าฐานการเรียนรู้ และการตอบแบบสอบถามเจตคติ

3.2 เก็บข้อมูลในระยะที่ 2 หลังเสร็จสิ้นโครงการไปแล้ว 6 เดือน จากการตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์ พฤติกรรมการนำไปใช้และการถ่ายทอดกับผู้อื่นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และการตอบแบบสอบถามผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กรของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษา และวิทยากร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ในการหาร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์และคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

5. กรอบแนวทางการประเมินโครงการ

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวทางการประเมินโครงการ ดังตารางที่ 1

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

ตารางที่ 1 กรอบแนวทางการประเมินโครงการ

ประเด็น การประเมิน	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การ วิเคราะห์	เกณฑ์การผ่าน
1. ปฏิกริยา ตอบสนอง (Reaction Evaluation)	1.1 เนื้อหา และหลักสูตร 1.2 วิทยาการ 1.3 สื่อและ วัสดุอุปกรณ์	การรายงาน ตนเอง	แบบสอบถาม	ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับมากค่าเฉลี่ย $\geq$ 3.50 จากมาตรวัด 5 ระดับ
2. การเรียนรู้ (Learning Evaluation)	2.1 ความรู้ 2.2 ทักษะ 2.3 เจตคติ	การบันทึก การสังเกต การรายงาน ตนเอง	แบบทดสอบ แบบประเมิน แบบสอบถาม	ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม	ร้อยละ ร้อยละ - ค่าเฉลี่ย - ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	คะแนนร้อยละ 60 ขึ้นไป คะแนนร้อยละ 90 ขึ้นไป ระดับมากค่าเฉลี่ย $\geq$ 3.50 จากมาตรวัด 5 ระดับ
3. พฤติกรรม (Behavior Evaluation)	3.1 การนำไป ปฏิบัติจริง 3.2 การนำไป ประยุกต์ใช้ 3.3 การนำ ไปถ่ายทอด กับผู้อื่น	การรายงาน ตนเอง การ สัมภาษณ์	แบบประเมิน แบบ สัมภาษณ์	ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน วิเคราะห์ เชิงเนื้อหา	ระดับมากค่าเฉลี่ย $\geq$ 3.50 จากมาตรวัด 5 ระดับ ความคิดเห็นส่วน ใหญ่อยู่ในระดับดี
4. ผลลัพธ์ที่ เกิดต่อองค์กร (Result Evaluation)	4.1 ความเป็น ประโยชน์ 4.2 ความ พึงพอใจ	การรายงาน ตนเอง	แบบสอบถาม	- ผู้เข้ารับ การฝึกอบรม - ผู้ที่เกี่ยวข้อง กับการดำเนิน โครงการ - คณะกรรมการ สถานศึกษา - วิทยาการ	- ค่าเฉลี่ย - ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับมากค่าเฉลี่ย $\geq$ 3.50 จากมาตรวัด 5 ระดับ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินปฏิริยาตอบสนองด้านความเหมาะสม/พอเพียงเกี่ยวกับเนื้อหาและหลักสูตร วิทยาการ สื่อและวัสดุอุปกรณ์ พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67, \sigma = 0.21$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ เนื้อหาและหลักสูตร มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.72, \sigma = 0.22$) รองลงมา คือ วิทยาการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.71, \sigma = 0.17$)

2. ผลการประเมินการเรียนรู้ ด้านความรู้ พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 90 ด้านทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 100 และด้านเจตคติ พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62, \sigma = 0.31$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ความรู้ และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมนำไปใช้ได้จริง มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.90, \sigma = 0.38$) และรองลงมา คือ การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ได้เพื่อนใหม่ และมุมมองใหม่ ๆ จากการได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.88, \sigma = 0.34$)

3. ผลการประเมินพฤติกรรมด้านการนำไปใช้ พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.59, \sigma = 0.29$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การนำไปประยุกต์ใช้ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62, \sigma = 0.25$) รองลงมา คือ การนำไปปฏิบัติจริง มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.59, \sigma = 0.35$)

4. ผลการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรด้านความเป็นประโยชน์/ความพึงพอใจ พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมของทุกกลุ่มเป้าหมาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.75, \sigma = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า ผลการประเมินของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.68, \sigma = 0.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ความพึงพอใจ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.70, \sigma = 0.23$) รองลงมา คือ ความเป็นประโยชน์ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67, \sigma = 0.28$) ผลการประเมินผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.73, \sigma = 0.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ความเป็นประโยชน์ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.73, \sigma = 0.19$) รองลงมา คือ ความพึงพอใจ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.72, \sigma = 0.11$) ผลการประเมินของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.88, \sigma = 0.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ความพึงพอใจ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.92, \sigma = 0.10$) รองลงมา คือ ความเป็นประโยชน์ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.85, \sigma = 0.10$) ผลการประเมินของวิทยาการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.75, \sigma = 0.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ความพึงพอใจ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.80, \sigma = 0.28$) รองลงมา คือ ความเป็นประโยชน์ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.70, \sigma = 0.42$)

อภิปรายผลการวิจัย

การสรุปผลการประเมินโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอหลังสวน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดชุมพร โดยใช้รูปแบบเครือข่ายพหุภาคี ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

1. ผลการประเมินด้านปฏิกิริยาตอบสนองของโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอหลังสวน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดชุมพร โดยภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสม และพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์ภาพรวมและทุกประเด็นตัวชี้วัดที่ประเมิน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าโครงการ มีเนื้อหาที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย และสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะของผู้ฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี หลักสูตร มีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ตรงกับความต้องการของผู้ฝึกอบรม วิทยากรมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ เข้าใจง่าย ชัดเจน จัดกระบวนการเรียนรู้ตามลำดับเนื้อหาของหลักสูตร มีความเป็นกันเองและเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดง ความคิดเห็น มีสื่อและวัสดุอุปกรณ์เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา สอดคล้องกับแนวคิดการประเมินโครงการฝึกอบรมตาม รูปแบบของ โดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick) เกี่ยวกับการประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่ามีรูสึกอย่างไรต่อการฝึกอบรม พอใจหรือไม่ต่อสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรม เช่น หลักสูตร เนื้อหาสาระ วิทยากร เอกสาร สถานที่ โสตทัศนูปกรณ์ ระยะเวลา ฯลฯ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของการฝึกอบรมเป็นอันดับแรก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Heydari, Taghva, Amini, and Delavari (2019) ได้ศึกษาการใช้ แบบจำลองของเคิร์กแพทริกเพื่อวัดผลของการสัมมนาเชิงปฏิบัติการวิธีการการสอนแบบใหม่สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ สรุปได้ว่า การตอบสนองของผู้ฝึกอบรมถึงคุณภาพของการประชุมเชิงปฏิบัติการวิธีการสอนแบบใหม่อยู่ในระดับดีเยี่ยม สอดคล้องกับ ดนุพงษ์ บุณณะพิมพ์ (2561) ได้ทำการวิจัย การประเมินโครงการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหาดง จังหวัดเชียงใหม่ ตามรูปแบบของเคิร์กแพทริก ได้สรุปผลการ ประเมินไว้ว่า ภาพรวมของด้านปฏิกิริยาตอบสนองอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านหลักสูตรเนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสม/ความ พอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากหลักสูตรการฝึกอบรมมีความทันสมัยต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน รวมถึงความต้องการของตลาด มีการเรียงลำดับหัวข้อการจัดกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรเป็นไปอย่างเหมาะสม สามารถฝึกทักษะของผู้เข้าอบรมได้ ด้านวิทยากรมีประสบการณ์ในเรื่องของการทำผลิตภัณฑ์จากหนังเย็บมือสามารถถ่ายทอด ความรู้ได้อย่างครบถ้วนและชัดเจน มีการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตอบข้อซักถาม ในการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ผลการประเมินมีความเหมาะสม/ความพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน สำหรับ ด้านวัสดุฝึกที่ใช้ตรงกับความต้องการของฝึกอบรม และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีเพียงพอสำหรับผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม มีค่าอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับคำปิ่น ศรีมหาไชย พงศ์เทพ จิระโร และสมศักดิ์ ลิลา (2560) ได้ทำการประเมิน โครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียน โรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา โดยบูรณา การรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก สรุปผลการประเมินไว้ว่า ความเหมาะสมเพียงพอของวัสดุและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินของผู้ฝึกอบรมที่เข้าร่วมโครงการประเมินว่า วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีเพียงพอสำหรับผู้ฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่างบประมาณที่ โครงการฯ ได้รับจัดสรรมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับกิจกรรมและเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้ฝึกอบรมที่เข้าร่วมโครงการจึงประเมิน ว่าได้รับน้อยเกินไป

2. ผลการประเมินด้านการเรียนรู้ของโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอหลังสวน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดชุมพร โดยภาพรวม พบว่า ผู้ฝึกอบรมมี ความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีทักษะการปฏิบัติกิจกรรม ผ่านเกณฑ์ และมีเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์ ภาพรวมและทุกประเด็นตัวชี้วัดที่ประเมิน ทั้งนี้เนื่องมาจาก การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน เข้าใจง่าย เนื้อหา

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

ครบถ้วนตามหลักสูตร เปิดโอกาสได้ซักถามและให้คำตอบอธิบายจนเข้าใจ จึงทำให้สามารถทำแบบทดสอบได้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับ ดนุพงษ์ บุณยะพิมพ์ (2561) ได้ทำการวิจัย การประเมินโครงการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ตามรูปแบบของเคิร์กแพทริก ได้สรุปผลการประเมินด้านการเรียนรู้ ระบุว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในวิชาที่ฝึกอบรม เนื่องจากการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรและผู้เข้ารับการอบรมมีความสนใจในการเรียนรู้ จึงทำให้ผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรมทุกคนมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เช่นเดียวกับ กฤษฎาปณัฐ แก้วชิต (2564) ได้ศึกษา เรื่อง การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของวิทยาลัยอาชีวศึกษา เทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี สรุปได้ว่า การจัดโครงการมาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ครู นักเรียนมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในการปฏิบัติกิจกรรม ผู้ฝึกอบรมทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและดำเนินการเป็นขั้นตอน โดยมีการวางแผนการดำเนินงานที่อย่างชัดเจน ส่งผลให้การปฏิบัติกิจกรรมประสบผลสำเร็จมีประสิทธิภาพ มีการประเมินผลทำให้ผู้ฝึกอบรมสามารถพัฒนาทักษะ แก้ไขและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจมาพร สมุทรเศรษฐ (2564) เรื่อง รายงานประเมินผลโครงการอบรมประชาชนด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี สรุปผลได้ว่า การที่กลุ่มเป้าหมายมีทักษะการปฏิบัติงานผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งหมดนั้น เกิดจากวิทยากรมีความรู้และประสบการณ์ มีกระบวนการถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสม เข้าใจง่าย และมีระยะเวลาในการอบรมที่สอดคล้องกับหลักสูตร อีกทั้งวิทยากรได้มีการติดตามความคืบหน้า ความเข้าใจของผู้เข้าอบรม เพื่อการปรับกระบวนการอบรมให้มีความเหมาะสมและเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เช่นเดียวกับ พชรินทร์ ศิริสุข (2564) ได้ศึกษา เรื่อง การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณภาพโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 15 สังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยด้านความรู้ ความเข้าใจ อยู่ในระดับมากที่สุด สรุปได้ว่า การฝึกอบรมเป็นการประชุมที่มุ่งเน้นขั้นตอน/วิธีการที่เป็นกระบวนการแบบค่อยเป็นค่อยไป วิทยากรนำทฤษฎีหรือแนวคิดตามมาฝึกปฏิบัติในตอนท้ายการฝึกอบรม ซึ่งวิทยากรสาธิตให้ดูก่อนและผู้เข้าอบรมทดลองทำตาม และจัดเวทีเปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนการทำงานและอภิปรายแลกเปลี่ยนแนวคิดจึงทำให้ครูแต่ละคนมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และเจตคติที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาซีพะ เจ๊ะมูดอ (2560) ได้ทำการวิจัยเชิงประเมินโครงการเสริมศักยภาพครูสอนตาติกาในโรงเรียนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก ซึ่งสรุปผลการประเมินทัศนคติต่อวิชาชีพครูของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ภาพรวมมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูหลังการอบรมอยู่ในระดับดีมากที่สุด

3. ผลการประเมินด้านพฤติกรรมของโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอหลังสวน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดชุมพร โดยภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์ภาพรวมและทุกประเด็นตัวชี้วัดที่ประเมิน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับจากโครงการไปปฏิบัติจริง เห็นถึงความสำคัญของการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งตนเอง ถ่ายทอดให้กับครอบครัว เพื่อนร่วมงานและชุมชน ประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพและการใช้ชีวิตประจำวัน ลดรายจ่ายสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ ธวัชชัย สุนทรสวัสดิ์ (2566) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ข้อมูลเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สรุปได้ว่า โดยรวมผู้เข้าอบรมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาข้อมูลชุมชนในพื้นที่ทำงาน การนำความรู้ไปปรับประยุกต์ใช้ในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน การนำความรู้ไปปรับประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน การนำความรู้ไปปรับประยุกต์ใช้ใน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

การจัดการทำฐานข้อมูลชุมชน การนำความรู้ไปเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาในการทำงานร่วมกับชุมชน การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และถ่ายทอดให้กับผู้เรียน/ผู้รับบริการ การนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับบุคลากรในสถานศึกษา เช่นเดียวกับ Alsalamah, Callinan, and Jeronen (2021) ได้ศึกษา เรื่อง การปรับตัวของเคิร์กแพทริกแบบจำลองเกณฑ์จากการฝึกอบรม สาระระดับเพื่อประเมินโปรแกรมการฝึกอบรมสำหรับครูใหญ่ ซึ่งพบว่า ระดับพฤติกรรม หลังการฝึกอบรมพฤติกรรมจะมีการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก คือ มีความมั่นใจในตนเองที่เพิ่มขึ้น เพิ่มทักษะในการสื่อสารกับผู้อื่นมีแรงจูงใจที่จะถ่ายทอดความรู้ไปยังเพื่อนร่วมงาน และการนำความรู้ ทักษะไปใช้ในการทำงาน

4. ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรของโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอหลังสวน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดชุมพร โดยภาพรวม พบว่า มีความเป็นประโยชน์/มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์ภาพรวมและทุกประเด็นตัวชี้วัดที่ประเมิน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า หลักสูตรที่จัดอบรมมีประโยชน์ต่อสถานศึกษานำไปสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและตรงความต้องการของผู้ฝึกอบรม ทำให้นำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้ประโยชน์ ได้จริง สามารถมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพสร้างรายได้ ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่งผลให้สถานศึกษามีภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่นิยมรับและเป็นที่พึงพอใจของผู้ฝึกอบรม คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ตามแนวคิดการประเมินผลการฝึกอบรมตามรูปแบบของดอนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick) การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร ที่จะทำให้รู้ว่าการฝึกอบรมได้ก่อให้เกิดผลดีต่อหน่วยงานอย่างไรบ้าง (Out Comes) และยังตรงกับสมคิด บางโม (2559) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีของ แฮมบลิน (A.C. anblin) การประเมินการเปลี่ยนแปลงในองค์การเป็นการวัดผลการเปลี่ยนแปลงผลงานโดยรวมของ องค์การไปในทางที่ดีขึ้น หรือมีความคุ้มค่ามากขึ้นเพียงใด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไอลดา แกวโพธิ์ (2563) เรื่อง การประเมินโครงการ : โครงการศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ) ซึ่งสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการดำเนินการพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง ครู บุคลากรจาก หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องตระหนัก และให้ความสำคัญต่อโครงการ มีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน มีความรู้ และความสามารถ เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดทาสื่อ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการ มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ตรงตามความต้องการของครู และนักเรียน โดยมีผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนโรงเรียนเป็นอย่างดี ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมไปขยายผลหรือต่อยอดแนวคิดจากกิจกรรมสู่การดำเนิน ชีวิตประจำวันและในอนาคต เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่นักเรียนเป็นอย่างมาก เช่นเดียวกับ นาซีพะ เจ๊ะมูดอ (2560) ได้ทำการวิจัยเชิงประเมินโครงการเสริมศักยภาพครูสอนตาติกาในโรงเรียนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้รูปแบบ การประเมินของเคิร์กแพทริก ได้สรุปได้ว่า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน ครู และนักเรียนสืบเนื่องมาจากผลที่ได้จากโครงการที่ ผู้เข้าอบรมได้รับและได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ในโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฐาปณัฐ แก้วชาติ (2564) ได้ศึกษา เรื่อง การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของวิทยาลัยอาชีวศึกษา เทศบาลเมือง นาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี สรุปผลการประเมินผลผลิตความพึงพอใจของโครงการเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เช่นเดียวกับ อับดุลชอเม เจะหลง (2562) ได้ศึกษาการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการมีส่วนร่วม ของโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านสะเตง) ได้สรุปผลการวิจัยไว้ว่า ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองแกนนำ นักเรียนแกนนำ ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนในโครงการที่มีต่อโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านสะเตง)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

มีความพึงพอใจด้านผลผลิตในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจาก กิจกรรมตามโครงการสร้างความประทับใจ สร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการทำงาน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเกิดรายได้ให้กับครอบครัว เสริมสร้างคุณลักษณะนิสัยที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการประเมินโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบเคิร์กแพทริกในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1.1 ผู้รับผิดชอบโครงการนำผลการประเมินด้านความรู้หาแนวทางในการจัดกระบวนการเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่จะส่งผลให้ผู้ฝึกอบรมมีความรู้ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน

1.2 สถานศึกษาควรมีการกำกับติดตามในการนำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง และดูแลเอาใจใส่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกฝังให้เกิดพฤติกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยแท้จริง

1.3 สถานศึกษาควรนำผลการประเมินไปวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อย ปัญหาและอุปสรรค รวมถึงความสำเร็จ เพื่อปรับปรุงพัฒนาโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การประเมินรูปแบบอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมิน

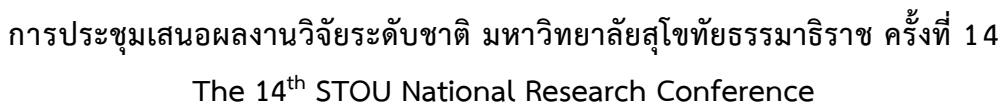
2.2 ควรนำรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก ใช้ประเมินโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการฝึกอบรม เช่น โครงการศูนย์ฝึกอาชีพ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการพัฒนาทักษะชีวิต

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารอ้างอิง

กฤษฎาปณัฐ แก้วชิต. (2564). การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

คำปิ่น ศรีมหาไชย พงศ์เทพ จิระโร และสมศักดิ์ ลิลา. (2560, กันยายน – ธันวาคม). การประเมินโครงการสร้างข้อสอบมาตรฐานวัดความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูงของนักเรียน โรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา โดยบูรณาการรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริกและการประเมินอภิमान. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 11(3), 124 – 126.

- 90